

บทความเรื่อง There is No One Way to Live a Good Life เขียนโดย Scott Barry Kaufman ลงในนิตยสาร Scientific American Mind ฉบับเดือนมกราคม ๒๕๖๑ น่าอ่านมาก มีความสนุกสนาน

แค่สังกัดของผู้เขียนก็น่าสนใจแล้วคือเป็นผู้อำนวยการสถาบันชื่อ Imagination Institute และเป็นนักวิจัยและอาจารย์ที่ Positive Psychology Center แห่งมหาวิทยาลัยเพนซิลวาเนีย ท่านแต่งหนังสือด้าน cognitive [psychology](#) ที่น่าอ่านหลายเล่ม

เป็นครั้งแรกที่ผมเห็นคำว่า [humanistic psychology](#)

ชีวิตที่ดีไม่ได้มีแบบเดียว ผู้เขียนเสนอสองแนวทาง

แนวทางแรกเรียกว่า แนวทางอุทิศตน (surrender yourself) แก่อุดมการณ์สูงส่ง

แนวทางที่สองเรียกว่า แนวทางพัฒนาเต็มศักยภาพ (fully human) แห่งความเป็นมนุษย์ มองมนุษย์เป็นเมล็ดพันธุ์แห่งความดี ซึ่งหากมีดินน้ำดีก็จะพัฒนาเต็มศักยภาพ ซึ่งผมคิดว่าจริงๆ แล้วมีความซับซ้อนมาก และมองมนุษย์คนเดียวโดดๆ ไม่ได้ คนเราพัฒนาขึ้นมาโดยอาศัยปฏิสัมพันธ์กับคนอื่นและสิ่งอื่น เป็นผลของ connectedness

ไม่ว่าแนวทางใดชีวิตที่ดีต้องบรรลุสภาพ “เหนือตัวตน” (transcend yourself)

อ่านวิธีที่ผู้เขียนศึกษา Abraham Maslow และเถียงข้อเขียนของ David Brooks เรื่อง [When Life Asks for Everything](#) แล้วผมศรัทธามาก ที่จริงข้อเขียนของ David Brooks ก็ลุ่มลึกมาก การถกเถียงกันเช่นนี้แหละที่ผมชอบอ่าน เพราะมันประเทืองปัญญา

ผู้เขียนบอกว่า David Brooks ตีความ Abraham Maslow ผิด และเมื่ออ่านบทความทั้งหมดแล้ว ผมชื่นชอบที่นักเขียนทั้งสองถกเถียงกันด้วยการตีความ Maslow ออกสู่สาธารณะ ช่วยการเรียนรู้ความเข้าใจชีวิตที่มีความสุข

ผมชอบมาก ที่ Kaufman เล่าว่าในตอนช่วงปลายชีวิต Maslow เขียนถึงทฤษฎี hierarchy of needs ของตนเอง ว่าพัฒนาการด้านจิตใจคนไม่ได้หยุดแค่ระดับ self-actualization เพราะนั่นเป็นการมองจำกัดที่ตนเอง ยังมีขั้นพัฒนาการที่สูงขึ้นไปอีกคือการทำดีเพื่อผู้อื่น เขายกคำหลายคำที่แสดงระดับพัฒนาการของมนุษย์ได้แก่ morality, compassion, authenticity, responsibility, และ respect for individual difference

และ Maslowยังศึกษาแนวทางพระโพธิสัตว์ ของสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าด้วย

สุดยอดของข้อเขียนนี้คือประโยคสุดท้าย “ .. it is implied that the best way to transcend the ego is via having a strong identity” ซึ่งสะกิดให้ผมคิดต่อว่านั่นแหละ เป้าหมายของการศึกษา ที่เราต้องวางรากฐานให้แก่เด็ก

ที่จริงบทความของ David Brooks ก็ประเทืองปัญญาสุดๆ เขาเสนอพัฒนาการของมนุษย์สองแนวทาง คือ แนวทาง ความสุข ๔ ชนิด กับแนวทางระดับความต้องการ (hierarchy of needs) ของ Maslow ต้องอ่านเองนะครับจึงจะได้ความมัน

วิจารณ์ พานิช

๒๔ ธ.ค. ๖๐

ห้อง 623, Flora Creek Resort, หางดง, เชียงใหม่